

Kính thưa Thầy và các Thầy Cô!

Chúng con xin phép chia sẻ một số nội dung chính mà chúng con ghi chép trong bài Thầy Vọng Tây giảng từ 4h50' đến 6h00', sáng thứ Năm, ngày 10/07/2025.

PHẬT HỌC THƯỜNG THỨC

BÀI 129

TU HÀNH CHÍNH LÀ BUÔNG XẢ

Chúng ta thường hiểu hai chữ “*tu hành*” một cách mơ mơ, hồ hồ. Hòa Thượng nói: “***Tu hành chính là buông xả***”. Tu hành chính là chúng ta buông xả vọng tưởng, phân biệt, chấp trước. Nhiều người cho rằng tu hành là hằng ngày niệm Phật, lạy Phật, nhưng nếu tâm chúng ta vẫn vọng tưởng, phân biệt, chấp trước thì chúng ta không thể có thành tựu.

Người xưa kể câu chuyện, có một người khi gặp Lục Tổ thì lạy Ngài nhưng đầu không chạm đất. Lục Tổ hỏi ông có điều gì đáng tự hào mà khi lạy, đầu của ông không chạm đất. Người này nói, đó là vì ông đã tụng “***Kinh Pháp Hoa***” 3000 lần. Người này cho rằng, không ai có công phu bằng ông, đây là ông đã có tâm phân biệt, chấp trước. Ngày trước, tôi cần khoảng một tuần để tụng xong bộ “***Kinh Pháp Hoa***”. Tôi đã gặp một người đã tụng “***Kinh Pháp Hoa***” 1000 lần, sau khi tụng xong, họ tổ chức lễ hoàn kinh, cúng dường trai tăng quý Thầy Cô, bà cũng mời tôi và người lòng tiếng các đĩa của Hòa Thượng đến tham dự. Bà đã tụng “***Kinh Pháp Hoa***” 1000 lần nhưng vẫn chưa thể ăn chay. Khi người chị của bà nói muốn mở đạo tràng để mọi người đến niệm Phật thì bà nói: “*Chị có bao nhiêu công đức mà chị dám mở đạo tràng để mọi người niệm Phật!*”. Hòa Thượng nói: “***Tu hành chính là buông xả***”. Chúng ta tu hành được thời gian bao lâu không quan trọng, quan trọng nhất là chúng ta có thể buông xả, trong tâm không vướng bận, mọi sự, mọi việc. Hòa Thượng thường dạy chúng ta: “***Việc tốt cần làm nên làm không công, không đức***”.

Hòa Thượng nói: “***Thế Tôn năm 19 tuổi đã xả bỏ vinh hoa phú quý, vương vị để xuất gia tham học. Thời đó, đất nước Ấn Độ có đến 96 ngoại đạo, phần lớn là tôn giáo, gần một nửa là học thuật. Thế Tôn là vương tử, thông minh tuyệt đỉnh, không luận là tôn giáo hay học phái cao minh nào, Ngài đều rất chăm chỉ, cần cầu học tập, Ngài chân thật là bác học đa văn***”. Thái Tử Tất Đạt Đa thông kinh xuất chúng, võ nghệ cao cường, Ngài đã đạt đến đỉnh cao trong nhiều lĩnh vực, các Thầy giáo đều nói không còn gì để dạy Ngài. Tất cả tôn giáo ở Ấn Độ thời đó đều chỉ là thiên định thế gian, chưa đạt đến thiên định xuất thế gian, trình độ cao nhất chỉ là tứ thiên bát định.

Hòa Thượng nói: **“Tứ thiên định là ở trời tứ thiên, tứ không định là ở trời tứ không; hợp lại là bát định, vẫn chưa thể siêu vượt luân hồi. Ở trong cảnh giới thiên định này, họ có thể nhìn thấy được sáu cõi luân hồi, chính mắt thấy, chính tai nghe, cho nên sáu cõi luân hồi không phải do Phật giáo nói mà là Bà La Môn giáo nói ra. Họ có thể nhìn thấy sáu cõi nhưng không thể vượt thoát, đột phá ra ngoài sáu cõi”**.

Hòa Thượng nói: **“Thái tử Tất Đạt Đa có ba vấn đề mà không ai có thể giải đáp. Vấn đề thứ nhất là sáu cõi luân hồi từ đâu mà có, vấn đề thứ hai là vì sao có sáu cõi luân hồi, vấn đề thứ ba là ngoài sáu cõi luân hồi thì có thế giới nào nữa hay không. Không một ai có thể trả lời ba câu hỏi này, Thế Tôn tham học 12 năm, từ khi 19 tuổi đến khi 30 tuổi nhưng kết quả đều không cứu cánh”**. Chúng ta học tập không đạt đến đỉnh cao vì chúng ta lập chí ngày càng nhỏ hẹp, nhiều người tu hành chỉ để được khỏe mạnh, có phước, sống lâu.

Hòa Thượng nói: **“Người ngày nay không có chí cao rộng như Lục Tổ. Lần đầu tiên khi Lục Tổ đến gặp Ngũ Tổ, Ngài là một tiểu phu đốn củi, không biết chữ nhưng Ngài đã lập chí vượt thoát sinh tử, Ngài nói: “Con đến đây để làm Phật”**. Chúng ta học Phật, chúng ta có lập chí thành Phật không? Nhiều người tu hành chỉ để cầu mong có cơm ăn, áo mặc. Người xưa nói: **“Người phước nhất định ở đất phước”**. Chúng ta có phước thì chúng ta không cần phải mong cầu có cơm ăn, áo mặc. Ngày trước, Lục Tổ nói với Ngũ Tổ: **“Trong tâm con thường sanh trí tuệ”**. Nếu chúng ta gặp Ngũ Tổ thì chúng ta sẽ nói: **“Trong tâm con thường sanh phiền não!”**. Chúng ta luôn chìm trong vọng tưởng, phân biệt, chấp trước nên chúng ta luôn phiền não, không có trí tuệ.

Hòa Thượng nói: **“Thái Tử Tất Đạt Đa lúc đó cho rằng học thuật thế gian không cứu cánh, không thể vượt thoát sáu cõi luân hồi nên Ngài đã xả bỏ, Ngài ngồi dưới gốc cây Bồ Đề tĩnh tọa, xả bỏ tất cả những gì đã học trong 12 năm, khi vừa xả bỏ thì liền khai ngộ. “Xả bỏ” ở đây chính là xả bỏ vọng tưởng, phân biệt, chấp trước, khi Ngài xả bỏ thì trí tuệ vốn có trong tự tánh liền xuất hiện”**. Sau khi trí tuệ trong tự tánh lưu lộ thì Thái Tử Tất Đạt Đa liền thấu hiểu những điều mình đã thắc mắc. Chúng ta không thể thông đạt mọi sự, mọi việc vì chúng ta có chấp trước, thành kiến, **“cái thấy”** của chúng ta như một cái thành trì vững chắc. Chúng ta phá bỏ **“cái thành”**, chúng ta không cho rằng **“cái thấy”** của chúng ta là đúng thì trí tuệ sẽ khai mở, sẽ thông suốt.

Hòa Thượng thường dạy: **“Chúng ta phải bỏ đi cách thấy, cách biết, cách làm của chính mình”**. Cách thấy, cách biết, cách làm của chúng ta đều vì **“tự tư tự lợi”**, vì phân biệt, chấp trước. Thích Ca Mâu Ni Phật đã khai thị cho chúng ta, Ngài thông minh tuyệt đỉnh, học thuật hơn người nhưng Ngài đã xả hỏ hết, ngay sau khi Ngài vừa xả bỏ thì trí tuệ từ tự tánh liền xuất hiện.

Trên Kinh Phật đã nói: **“Đắc đạo Bồ Đề uy vô sở đắc”**. Khi đạt đến đạo Bồ Đề thì không có gì đắc. **“Đắc đạo Bồ Đề”** là chứng đắc. **“Uy vô sở đắc”** là không có gì để chứng, không có gì để đắc vì tất cả đã có sẵn trong chúng ta. Hằng ngày, chúng ta luôn vọng tưởng, phân biệt, chấp trước, nếu chúng ta quán sát, tu hành, tham thấu thì chúng ta mới nhận ra việc này.

Hằng ngày, chúng ta tưởng rằng mình hiểu, mình biết, mình thông suốt nhưng thực ra, chúng ta không hiểu gì! Do vậy nhà Phật dạy chúng ta: **“Y giáo phụng hành”**. Chúng ta nghe lời dạy làm theo thì chắc chắn sẽ có kết quả tốt. Khổng Lão Phu Tử nói: **“Thuật nhi bất tác”**. Ta chỉ thuật lại không sáng tác. Thích Ca Mâu Ni Phật nói: **“Ta chỉ nói lại lời bầy đời chư Phật quá khứ đã nói”**. Ngài chỉ nói lại lời của bầy đời chư Phật trong quá khứ đã nói. Chân lý thì không cần thêm bớt hay sự thật thì sẽ bất di bất dịch, không cần thêm bớt. Nếu điều gì có thể thêm bớt thì nó không còn là sự thật. Người không nghe lời người xưa mà làm theo cái thấy, cái biết của chính mình, cho rằng mình giỏi hơn người khác thì sẽ làm sai.

Nhiều năm qua, tôi nghe lời Hòa Thượng dạy là: **“Tặng quà nhiều thì người ta sẽ vui!”**. Chúng ta nên tặng quà cho mọi người nhiều lần và tặng mãi mãi. Nhiều người nói họ học theo, làm theo Hòa Thượng, thậm chí có người mặc quần áo giống Ngài nhưng họ chỉ làm ra dáng vẻ của Hòa Thượng, tâm của họ thì hoàn toàn không giống.

Hòa Thượng nói: **“Phật khảo thị cho chúng ta một điều rất quan trọng chính là dạy chúng ta buông xả, làm tất cả mọi sự, mọi việc mà không vướng bận, dính mắc trong tâm”**. Chúng ta thường làm một chút việc thì cho rằng mình có công đức. Người xưa, các Tổ sư đã làm rất nhiều việc cho chúng sanh, hạnh nguyện của chư Phật Bồ Tát vô cùng to lớn. Bồ Tát Địa Tạng phát nguyện: **“Địa ngục vị không thệ bất thành Phật, chúng sanh độ tận phương chứng Bồ Đề”**. Địa ngục chưa rỗng không thì thệ chưa thành Phật, chưa độ hết chúng sanh thì thệ không chứng quả Bồ Đề. Đến khi nào trong Địa ngục mới rỗng không, không còn người chịu tội? Đại nguyện của Bồ Tát đến khi nào mới viên thành? Hạnh nguyện độ sanh của chư Phật Bồ Tát to lớn như vậy! Hằng ngày, tập khí xấu ác của chúng ta vẫn đang hiện hành, những tập khí xấu ác này sẽ dẫn chúng ta vào Địa ngục, đây là chúng ta tự đi. Người xưa nói: **“Thiên đường hữu lộ vô nhân đáo, Địa ngục vô môn hữu khách tầm”**. Địa ngục không có cửa nhưng ai cũng dành đến.

Hòa Thượng cảnh báo chúng ta một cách xác quyết: **“Tài, sắc, danh, thực, thù, Địa ngục ngũ điều căn”**. Năm căn gốc này là năm điều đưa chúng ta vào Địa ngục. Chúng ta nhiễm bất cứ một thứ nào thì chúng ta đã mở ra một con đường cao tốc để đi đến Địa ngục.

Hạnh nguyện của chư Phật Bồ Tát to lớn như vậy, chúng ta mới làm những việc nhỏ như tổ chức trại hè mà chúng ta tưởng mình đã có công lớn! Chúng ta nhìn thấy

mình có công vì chúng ta thấy không có người nào làm, đây chính là chúng ta đã phân biệt, chấp trước. Hòa Thượng nói: “*Tu hành chính là buông xả*”. Chúng ta chưa buông xả chính là chúng ta chưa tu hành.

Như Hòa thường từng nói, xem coi trên đạo lý có sai không, nếu đạo lý đúng rồi thì xem tiếp đến phương pháp, rất nhiều người đạo lý thì không sai, nhưng cách làm thì sai. Cho nên dẫn đến kết quả không đúng.

Hòa thượng nói, người xưa có câu: “*Đạp phá thiết hài vô mịch xứ*”, có nghĩa là đi rách chiếc giày sắt mà vẫn không tìm ra. Ý nói là, có những người tu hành cả cuộc đời, thế nhưng kết quả thì không như mong muốn, cả cuộc đời của họ không tự tại, không an vui. Như tôi thường nói, chúng ta ở trong đạo giải thoát mà không thấy giải thoát, chúng ta ở trong đạo an vui mà lúc nào cũng thấy phiền não. Nhiều người không hiểu tại sao, thực ra là chính cta cũng không hiểu, đây chính là vì sự phân biệt, chấp trước buộc chặt trong tâm của chúng ta.

Hòa thượng lại nói: “*Đắc lai toàn bất phí công phu*”, có nghĩa là khi đạt được rồi mới nhận ra không cần phải phí công đến vậy, bấy lâu nay mình đã phí công vô ích quá nhiều. Đôi khi trong việc làm chúng ta cũng có cảm giác này. Chúng ta tu hành nhưng trong tâm vẫn không thể buông xả vọng tưởng, phân biệt, chấp trước thì cả đời chúng ta vẫn phiền não, khổ đau.

Có người không tu hành nhưng họ vẫn tự tại, an vui. Hôm trước, tôi nói chuyện với Mẹ tôi, bà nói một câu khiến tôi rất ngạc nhiên, bà nói, nếu có ai mắng chửi bà thì bà cũng không nhớ. Chúng ta tu hành nhưng nếu có ai mắng chửi thì chúng ta không thể nào quên, đây là do chúng ta vẫn chấp trước. Hòa Thượng nói: “*Tu hành chính là buông xả mà thôi*”. Tâm chúng ta phải rỗng rang giống như chiếc lá khoai, nếu chúng ta đổ nước lên lá khoai thì nước sẽ trôi đi hết, không đọng lại chút nào. Hiện tại, tâm chúng ta vẫn giống như một tấm thảm, luôn dính nước, dính bụi bẩn.

Trước đây, khi em trai út của tôi đi uống rượu say về thường mắng mẹ suốt đêm nhưng bà vẫn ngủ bình thường. Hiện tại, con của bà đã quay đầu nhưng bà vẫn chấp trước sâu nặng với con cháu. Có những công phu chúng ta dày công tu hành nhưng không đắc lực, trong khi đó, người khác không cần công phu mà vẫn làm được. Mẹ của tôi không bao giờ nhớ đến những việc buồn phiền do người khác gây ra.

Hòa Thượng nói: “***Tất cả những trí tuệ, tài nghệ, năng lực, phước báu đều là từ ở nơi chính ta. Chúng ta chỉ cần buông xả thì những năng lực, trí tuệ của chúng ta sẽ tự phục hồi. Nếu chúng ta không chịu buông xả thì chúng ta vĩnh viễn không bao giờ đạt được những điều này***”. Chúng ta luôn chìm đắm trong vọng tưởng, phân biệt, chấp trước.

Người xưa nói: “***Nhiều việc không bằng ít việc, ít việc không bằng không việc gì***”. Dần dần tôi mới thấu hiểu câu nói này. Chúng ta có nhiều việc thì chúng ta sẽ có

nhiều vướng bận, nhiều dính mắc, thậm chí nhiều phiền não, vậy thì tốt hơn là chúng ta có ít việc để ít phiền não, ít vướng bận. Thậm chí, nếu chúng ta ít việc mà chúng ta vẫn phiền não thì ít việc không bằng không việc gì. Chúng ta không có việc gì để tâm ta không phiền não, vướng bận. Lời dạy này rất hay! Hằng ngày, chúng ta thường ôm nhiều việc khiến mình phiền não, do vậy người xưa dạy chúng ta: *“Nhiều việc không bằng ít việc”*. Tôn chỉ tu hành tối cao của chúng ta chính là buông xả mà thôi. Nếu chúng ta không buông xả, chúng ta vướng mắc thì sự tu hành của chúng ta đã lãng phí.

Thích Ca Mâu Ni Phật 12 năm học tập với tất cả các nhà học thuật đỉnh cao, cuối cùng, Ngài nhận ra, tất cả những học thuật đó không thể giải quyết được những vấn đề của mình nên Ngài đã buông bỏ. Chúng ta học Phật là để giải quyết được vấn đề sinh tử, để vượt thoát sáu cõi luân hồi. Đây là việc quan trọng! Nếu chúng ta học Phật để có phước lành hay chỉ để gieo duyên với nhà Phật thì chúng ta đã uổng phí thời gian. Chúng ta học Phật là để làm Phật, học Bồ Tát để làm được Bồ Tát, học Thánh Hiền là để làm được Thánh Hiền.

Chúng ta được sinh ra, có thân người tròn đầy đã là vô cùng có phước báu, nếu đời này được gặp Phật pháp mà chúng ta chỉ dùng Phật pháp trang điểm cho cuộc đời hay tạo một chút phước lành để đời sau được hưởng phước báu nhân thiên, vậy thì rất lãng phí! Chúng ta học Phật để giải quyết vấn đề sinh tử, không phải để tiếp nối dòng sinh tử. Chúng ta học Phật không phải để đời sau được là người giàu có hay được sinh lên cõi trời hưởng phước, những việc này đều là việc nhỏ, không phải là việc mà Phật muốn chúng ta làm. Trong *“Kinh Pháp Hoa”*, Phật nói: ***“Vì chúng sanh không tiếp nhận được pháp Nhất Thừa cho nên ta đành phải nói pháp Nhị Thừa và Tam Thừa”***. Nhất Thừa là pháp giúp chúng ta thăng đến thành Phật. Chúng ta niệm Phật thì có thể vãng sanh, đây chính là pháp Nhất Thừa.

Hòa Thượng Hải Hiền từng nói: *“Chúng ta niệm Phật mà không vãng sanh thì không có việc gì để bàn!”*. Niệm Phật thì phải vãng sanh hay tu hành thì phải được giải thoát, nếu tu hành mà không thể giải thoát thì chúng ta đã tu hành sai mục đích, phương hướng. Chúng ta làm lợi ích chúng sanh là từ bi xuất phương tiện. Chúng ta làm tất cả những việc cần làm để tích công bồi phước, những việc này giúp chúng sanh được an vui, hạnh phúc, chúng ta thì tích thêm công đức để có thể vãng sanh Tịnh Độ.

Nếu chúng ta từ bi xuất phương tiện mà chúng ta dính mắc vào phương tiện đó thì chúng ta sẽ bị ràng buộc, trói buộc không thể thoát ra. Chúng ta phải hiểu được đâu là việc chính, đâu là việc phụ. Việc niệm Phật vãng sanh là việc chính, việc làm lợi ích chúng sanh là việc phụ, đủ duyên thì chúng ta làm. Chúng ta đừng cho rằng, đây là việc rất tốt, chúng ta nhất định phải làm, phải làm bằng mọi cách, không làm không được thì chúng ta đã phan duyên, cưỡng cầu. Chúng ta phan duyên, cưỡng cầu thì chắc chắn sẽ có phiền não.

Chúng ta phải thấu hiểu lời Hòa Thượng dạy, Ngài dạy chúng ta tùy duyên chứ không phan duyên, không dính mắc, chúng ta làm xong thì liền không nhớ điều gì. Chúng ta thường làm được một chút việc thì liền dính mắc vào ảo danh ảo vọng. Căm dỗ ở thế gian rất đáng sợ, chúng ta thích nghe lời khen thì chúng ta đã mất đi tâm thanh tịnh, làm sai cương lĩnh ban đầu mà Phật dạy bảo chúng ta. Hòa Thượng đã nhắc chúng ta nhiều lần: “***Việc tốt cần làm nên làm không công, không đức***”.

Trong bài ngày hôm nay, Hòa Thượng dạy chúng ta: “***Tu hành chính là buông xả***”. Chúng ta làm bất cứ việc gì thì chúng ta cũng phải buông xả, trong tâm chỉ nhớ một câu “***A Di Đà Phật***”. Chúng ta niệm câu “***A Di Đà Phật***” đến khi không cần niệm mà trong tâm tự niệm thì trong tâm chúng ta đã có Phật. Trong vòng vây của “*danh vọng lợi dưỡng*”, “*tài, sắc, danh, thực, thù*”, mà trong tâm chúng ta chỉ có một câu “***A Di Đà Phật***” thì chúng ta đã làm được như Hòa Thượng nói: “***Chúc mừng bạn! Thế giới Tây Phương Cực Lạc bạn có phần!***”.

Nam Mô A Di Đà Phật

Chúng con xin tùy hỷ công đức của Thầy và tất cả các Thầy Cô!

Nội dung chúng con ghi chép lời giảng của Thầy có thể còn sai lầm và thiếu sót. Kính mong Thầy và các Thầy Cô lượng thứ, chỉ bảo và đóng góp ý kiến để tài liệu học tập Mang lại lợi ích cho mọi người!